The Oldest and Most Popular Slovene Newspaper in United States of America

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI, ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH

(Official Organ of four Slovene Organizations)

Najstarejši in najbolj priljubljen slovenski list v Združenih Državah Ameriških.

ŠTEV. (No.) 119 — CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 21. JUNIJA — THURSDAY, JUNE 21, 1934 — LETNIK (VOL.) XLIII

Veliko delo zadnjega kongresa-Slovenec obdolžen umora

TEKOM ZADNJEGA DNE, V PONEDELJEK, SPREJEL KONGRES ŠTIRI VAŽNE ZAKONSKE PREDLOGE. — POMOČ BREZPOSELNIM IN PRIZADETIM FARMARJEM. — MODERNIZIRANJE STANOVANJSKIH DOMOV. — ZAKON ZA PRAVICE ŽELEZNIŠKEGA USLUŽBENSTVA.

Washington, D. C. — 73. kongres Zed. držav se je, kakor je bilo že včeraj kratko poročano, razpustil v ponedeljek ponoči. Tekom zadnjega dne se je vršilo delo v obeh zbornicah s pospešeno naglico, da so na ta način mogli oditi kongresniki čimpreje na zaželjene počitnice in na volilno kampanjo za jesenske volitve. Ker je "lame duck" zasedanje po novem amendmentu k ustavi odpravljeno, se tisti kongresniki, ki bodo pri volitvah potolčeni, ne bodo več vrnili k prihodnjemu zasedanju.

Tekom zadnjega dne je kongres sprejel še štiri zakonske predloge dalekosežne važnosti. Od teh je glavni predlog, ki nakazuje dve miljardi in 300 milijonov dolarjev, da se porabijo za razno pomoč prebivalstvu. Nad 500 milijonov od tega bo šlo farmerjem, prizadetim od suše, dalje ena miljarda za relief brezposelnim in revnim, in nadaljnje pol miljarde, ki je ni porabila rekonstrukcijska finančna korporacija, se daje na razpolago predsedniku, da jo lahko porabi za razne potrebe.

Drugi zakon, sprejet zadnji dan, nakazuje miljardo dolarjev za pospeševanje graditve novih hiš in poprave starih, skratka, za moderniziranje stanovanjskih razmer v Ameriki.

Posebni zakon, ki je bil tudi omenjeni dan sprejet, zelo olajšuje farmarjem plačevanje dolgov. Daje jim namreč časa šest let, da morejo odplačevati svoj dolg. Farmar pa tudi lahko zahteva, da se njegova imovina na novo preceni, in se na tej podlagi tudi preuredi njegov dolg. Najemnina, ki jo tekom omenjenih šest let pobira lastnik posojila, se zaračuna na dobro dolga.

Četrti zakon pa določa razne ugodnosti uslužbenstvu pri železnicah. Daje jim namreč isto pravico za pogajanje z delodajalci, kakoršno uživajo delavci v drugih industrijah pod NRA kodeksi. Kompanijskim železniškim unijam je zadan udarec z določbo v zakonu, ki govori, da delodajalec ne sme nobenega delavca siliti v unijo ali organizacijo proti njegovi volji.

—o—

PREIZKUŠANJE NOVEGA NAČINA ZA USMRČENJE

Canon City, Colo. — V tukajšnji državni jetnišnici ima biti prihodnji petek usmrčen po novem načinu Wm. C. Kelly, in sicer vsled umora, ki ga je svoječasno izvršil nad nekim moškim. Predno pa obsojenca usmrte po novem načinu s pomočjo smrtnega plina, izvršujejo poizkuse, na kak način bi se njegovo življenje čim hitreje končalo. V to svrho se poslužujejo raznih živali.

SPOR V NEMČIJI

Zmerni elementi pričeli nasprotovati Hitlerju.

—o—

Berlin, Nemčija. — Drzni govor, ki ga je imel podkancler von Papen proti nazijem in njih voditeljem, vodi do domneve, da stoji Nemčija pred velikim razkolom. Na eni strani je Hitler, na drugi pa konservativni elementi, katerim je na čelu predsednik Hindenburg sam. Povod za to domnevo daje tudi resignacija, ki jo je podal pred par dnevi nemški poslanik v Rusiji, grof R. Nadolny.

—o—

OBDOLŽEN KRŠENJA "BLUE LAW"

Memphis, Tenn. — Lastnik nekega tukajšnjega kino gledališča je bil obsojen na $25 globe, ker je kršil mestni "blue law", ko je imel preteklo nedeljo gledališče odprto. Obtoženec se zagovarja, da ni kršil postave, ker ni pobiral nikake vstopnine. Namesto vstopnine je namreč vsak udeleženec plačal 40 centov za sendvič in požirek pijače.

—o—

DVA GOVERNERJA V ENI DRŽAVI

Bismarck, N. D. — Država North Dakota ima dva governerja. Eden je Wm. Langer, drugi pa Ole H. Olson. Prvi governer je bil pred par dnevi obsojen na dve leti zapora vsled grafta, na kar se je drugi sam proglasil governerjem, češ, da je prvi vsled obsodbe sam od sebe odstavljen kot nesposoben.

—o—

BUTLEGERJI ŠE VEDNO USPEVAJO

Chicago, Ill. — Začetkom tega tedna se je vršila v Congress hotelu narodna konferenca za kontrolo nad pijačami, katero je sklical governer Horner in so se je udeležili zastopniki 22 držav. Na konferenci so govorniki povdarjali, da so se stari saluni vrnili v Ameriko, ne glede na to, kaka imena imajo; vrnili pa so se zato, ker jih ljudstvo zahteva. Zadeva oblasti pa je, da pazijo na to, da bodo lastniki salunov vršili svoj posel pošteno in da bodo pri tem imeli tudi primerne dohodke za svoje življenje. Veliko nevarnost pri tem pa tvorijo še vedno butlegerji. Dočim se izdela galon alkohola za kakih 20 centov, je pa nanj naloženega federalnega davka $2 in državnega davka po nekaterih državah $1. Butlegerji se izognejo tem davkom in na ta način delajo dobre dobičke. Zadeva ljudstva samega je, da nastopi proti butlegerjem in jih smatra za navadne zločince in jih naznani. Spadajo namreč pod isto vrsto kakor ponarejevalci denarja.

FRANCIJA PRED NEMIRI

Pričakuje se splošen spopad med fašisti in radikalci.

—o—

Pariz, Francija. — Polagoma sicer, vendar čimdalje bolj očitno kaže splošni položaj v Franciji, da stoji dežela pred velikimi dogodki, ko bodo odločili nadaljnjo usodo države. Napetost med fašističnimi in radikalnimi elementi postaja namreč od dne do dne ostrejša in iz sedanjih izgredov, ki se porajajo v raznih mestih, se utegne izcimiti splošen spopad, ki bo določil, katera struja bo prišla na krmilo.

—o—

AMERIŠKI MORNAR UMORJEN NA FRANCOSKEM

Havre, Francija. — V neki tukajšnji kavarni ob morskem obrežju, se je v ponedeljek zvečer razvil pretep, ki se je nato nadaljeval še zunaj na cesti. Žrtev pretepa sta bila dva mornarja ameriškega parnika Leviathan; enega so napadalci z noži do smrti zabodli, drugega pa nevarno ranili. Policija zasleduje napadalce.

—o—

NA OBISKU

pri svojih znancih in prijateljih ter na svetovni razstavi se mudi par dni Mrs. Mary Novak iz Sharon, Pa., in med tem je posetila tudi naše uredništvo in našo tiskarno. Iz Chicage se poda na obisk k svoji sestri v Denver, Colo., za nekaj dni. Hvala za obisk in srečno pot!

—o—

DVA MILIJONA NA RAZSTAVI

Chicago, Ill. — V sredo je tukajšnja svetovna razstava pozdravila svojega dvamilijonskega posetnika, kar je znatno bolj zgodaj, kakor na lanski razstavi.

OBISK IZ DALJNJEGA COLORADO

V našem uradu ste nas obiskali pretekli torek Mrs. Dometrovich in njena hči, Mrs. Mary Hamilton, ugledni in dobro znani rojakinji iz Denverja, Colo. Prebili ste na počitnicah mesec dni v Illinoisu, in sicer v Jolietu, kjer ste stanovali pri svojem sorodniku Rudy Dajčmanu. Mrs.Dometrovich je doma od Semiča, in kot taka je našla v Jolietu število svojih ožjih rojakov, s katerimi ste se obe, kot pravite, izvrstno zabavale, za kar je še posebno poskrbel živahni Rudy.

KRIŽEM SVETA

— **London, Anglija.** — Pretekli teden so odšli od tukaj v Ameriko trije nazijski agenti, in sicer tihotapskim potom, brez ameriške vize. Njih naloga je, da pomagajo pri nazijski propagandi v Ameriki in tudi ustanove napadalne čete.

— **Kaunas, Litvenija.**— Pred vojnim sodom je bil pretekli ponedeljek obsojen na 12 let trdega dela bivši min. predsednik Waldemaras. Obsojeni je nameraval 7. junija izvršiti uporniški prevrat v državi, a se mu ni posrečilo.

— **Pariz, Francija.**—Po vsej Franciji pritiska taka silovita vročina, kakoršne zgodovina države malokdaj pomni, in grozi uničiti letošnji pridelek grozdja. Po mnogih mestih so oblasti izdale svarilo, naj se varčuje z vodo.

— **Santiago, Čile.** — V Gran Chaco zopet divja krvava bitka med bolivijskimi in paraguajskimi četami, v kateri je udeleženih okrog 30,000 mož. Kakor govori bolivijsko poročilo, je v bitki padlo do 3000 Paraguajcev.

POVIŠAN KLJUB NASPROTOVANJU

Profesor R. G. Tugwell, znan kot glavna osebnost v predsednikovem "možganskem" trustu, ko se je glede njega vodila vroča debata v senatu glede tega, ali se naj potrdi njegovo imenovanje podtajnikom poljedelskega departmenta. Nasprotniki so povdarjali, da je Tugwell komunističnega mišljenja.

MEDNARODNA SENZACIJA

Proti Ivanu Podržaju se vodi preiskava v Avstriji, Ameriki, Angliji in Jugoslaviji.

—o—

Dunaj, Avstrija. — V tukajšnjih policijskih zaporih se nahaja Slovenec Ivan Podržaj iz Ljubljane, ki je bil nedavno aretiran pod obdolžbo dvoženstva, a se je med tem njegov slučaj razvil v pravo mednarodno senzacijo. Njegova druga žena, s katero se je poročil decembra meseca v New Yorku, 42letna Miss Agnes Tufverson, po poklicu advokatinja, je brez sledu izginila. Med tem se je v Londonu našlo v nekem kovčegu truplo neke ženske, od katerega so bile odsekane roke, noge in glava, in preiskava se zdaj vodi, ni li umorjena morebiti pogrešana Tufverson. Na ta način zdaj vodi skupno preiskavo proti Podržaju policija na Dunaju, v Londonu, New Yorku in Ljubljani.

Podržaj je bil pred poroko s Tufverson že oženjen z neko Suzanne Ferrand in s to je tudi zdaj živel na Dunaju. Kakor obtoženec pravi, ni bil pri volji za drugo ženitev, toda advokatinja ga je tako dolgo prigovarjala, da se je končno podal; dejala mu je, pravi, da se želi le zato poročiti, da ne bo ostala samica, in da ji tudi nič ni na tem, ako jo takoj po poroki zapusti. Dalje pravi Podržaj, ga je njega druga žena po poroki zapustila in se sama odpeljala v Montreal iz New Yorka; prej mu je rekla, da morebiti pride za njim v London; ako pa je tekom enega meseca ne bo, naj jo smatra za mrtvo. S tem se Podržaj zagovarja, da je Tufverson brez dvoma izvršila samoumor.

V ponedeljek pa je policija izvršila preiskavo na stanovanju, kjer je živel Podržaj s svojo prvo ženo, in pri tem se je prišlo na sled množini obleke, ki je bila last Tufverson; nekaj obleke je poslal obtoženec tudi svoji sestri v Jugoslavijo.

Podržaj, o katerem govori poročilo, da je lepe zunanjosti, je star 35 let in je bil v Jugoslaviji orožniški stotnik.

—o—

TRIKRAT ODSTAVLJENI POLICIJSKI RAVNATELJ

Waukegan, Ill. — Tukajšnje mesto ne mara svojega policijskega ravnatelja, E. Ahlstroma, in tekom treh tednov ga je mestni svet trikrat odstavil. Med tem pa, ko on ne ugaja mestu, je ravnatelju mesto in njegova služba popolnoma všeč in kljub vsem trem odstavitvam je še vedno v svojem uradu, in kljub temu, da mu mesto že šest tednov ni dalo nobene plače. Ahlstrom se je zameril mestnim očetom predvsem zaradi tega, ker hodi prepogosto na dopust. Privoščil si je tekom enega leta en tritedenski izlet z ladjo, en dvatedenski izlet za ribolov, en entedenski zabavni izlet in povrhu vsega 19 "weekends".

Iz Jugoslavije.

OGROMNA ŠKODA RADI TOČE NA DOLENJSKEM; LEDENO ZRNJE JE V KRATKEM ČASU UNIČILO PRIDELKE; NAD PETDESET LET NE POMNIJO TAKE TOČE. — SMRTNA KOSA. — RAZNE NOVICE IN NESREČE.

Huda toča

Mirna, 31. maja. — V sredo popoldne so se nad okolico Mirne naglo strnili črni oblaki in po kratkotrajni plohi se je vsula toča, ki je padala na gosto 12 do 15 minut, a je pokrila vsa polja in vinograde, ker je bila nenavadno debela. Vsipali so se ledeni kosi, debeli kakor jajca, toča pa je bila tudi sprva debelejša od graha in zelo gosta. Ko je padala najdebelejša toča, je dež že pojemal in je zaradi tega škoda še veliko večja. Od vsega začetka ni gosta toča trgala samo listja, temveč je lomila tudi veje in trte. Velkansko škodo imajo zlasti vasi Volčja njiva, Glenk, Stan, Debenc in Stara gora, kjer so opustošeni vsi vinogradi, sadonosniki in vse njive. Tako silne toče še ne spominjajo stari ljudje niti iz dobe 50 let.

Opustošenje je najhujše po lepih vinogradih, kjer ležijo razcefrani in raztrgani trsi po tleh. Sadno drevje, ki je obetalo nenavadno obilico sadu, je tudi popolnoma okleščeno. Prebivalstvo je obupano zaradi hude nesreče in pričakuje pomoči v svoji veliki stiski tudi ob oblasti.

Novo mesto, 2. junja. — Po soparnem dnevu so se začeli v sredo nad Trško goro, Hmeljnikom in vzdolž mirnopeškega gričevja kopičiti sumljivi oblaki, ki niso obetali ničesar dobrega. Bilo je okrog 5. ure pop., ko so padle prve debele kaplje. Kmalu se je vlilo kakor iz škafa in med bliskom in gromom je začelo zdajci padati gosto in debelo ledeno zrnje.

Kmetovalec, ki je stavil vse upanje v svoje polje, je doživel v pičli pol uri bridko razočaranje. Toča je pokončala posevke v Daljnem vrhu, Gorenjih in Dolenjih Kamencah, Bučni vasi, Prečni, Irči vasi, Brodu, Malih Štrpancih, Boričevem, Velikem in Malem Podljubnu in Mraševem. Trški gori je zaenkrat prizaneslo, zato pa je občutno prizadet Vinji vrh nad Belo cerkvijo, kjer je toča oklestila vinske trte. Med navedenimi kraj so najbolj prizadeti Birčna vas in Veliki in Mali Podljuben, kjer so uničeni vsi posevki. V ostalih krajih je 80 odstotkov škode.

—o—

Posledice nesreče

Zadnji teden je bilo poročano na tem mestu o strašni železniški nesreči ki se je pripetila na železniški progi med Sibinjem in Orlovcem, kjer je vesela kmečka družba zavozila na progo in prišla tako pod osebni vlak. Na vozu je bilo 10 oseb in so bile tri takoj mrtve, dve ženski pa sta umrli pozneje v bolnišnici v Novi Gradiški. Ena ranjenka je kmalu po nesreči zblaznela, dva kmeta pa sta tako nevarno poškodovana, da pričakujejo vsak čas njuno smrt. Upanje na okrevanje imata samo dva člana nesrečne družbe.

—o—

Nesreča

Pred kratkim je 31-letni brezposelni zidar Anton Levec vštevilo starih spomenikov.

Dramljah pri Celju kupil od nekega posestnika več dreves, da si z njimi ogradi kočo. Ko je drevesa v gozdu sekal ,je padlo težko deblo nanj in mu zlomilo nogo.

—o—

Ni ji uspelo

V nedeljo 27. maja si je 53-letna posestnikova žena Frančiška B. v Veliki Pirešici iz neznanega vzroka prerezala z nožem vrat. Hudo poškodovano so prepeljali v celjsko bolnico, kjer so ji rešili življenje.

—o—

Cerkveni tat

V Krašnjo je pred kratkim primahal 39-letni Ivan Kosirnik, izučen sedlar iz Šiške pri Ljubljani in se napotil naravnost v cerkev, kjer se je spravil k nabiralniku in ga odprl ter pobral iz njega denar. Pri tem poslu ga je našla cerkovnikova žena, ki je tatu naznanila orožnikom in ti so ga prijeli.

—o—

Smrtna kosa

V Tržiču na Gorenjskem je umrl Stanislav Žagar, fotograf, star 39 let. — Na Cesti dveh cesarjev je umrla Marija Mohar, roj. Rihar, stara 35 let. — V Mostah pri Ljubljani je umrla Ivana Kodelja, rojena Šlibar, vdova nadmonterja, stara 60 let.

—o—

Promocija

Za doktorja vsega zdravilstva je bil promoviran na univerzi v Gradcu Julij Saje, iz Šmihela pri Novem mestu.

—o—

Mladina beži

Iz Ljubljane poročajo, da so vedno pogostejši primeri, ko se mladine prijemlje hrepenenje, da se otrese mestnih zidov in pohiti na deželo. Mnogi mladostniki gredo kar na lastno pest. Največ ubežnikov je takih, ki so zbežali radi slabega spričevala in se boje pokazati se pred starši. Ubežnike išče policija in orožništvo.

—o—

Strela ubija

Iz Banjaluke v Bosni poročajo, da je nedavno divjala nad precejšnjim delom Bosanske Krajine silna nevihta. V planini Šarjan je udarila strela v neko ovčjo stajo in ubila pastirja ter vseh 220 ovac, ki so bile v staji.

—o—

Jubilej šole

Osemdesetletnico nemške šole so pred kratkim praznovali v Beogradu. Tam namreč deluje nemška šola že od 22. maja 1854. leta. Šola je od svoje ustanovitve pa do danes, v različnih razmerah vedno poslovala in še danes posluje.

—o—

Arheološka najdba

V neki vasici pri Bosanskem Brodu so delavci pri kopanju naleteli na ostanke temeljev stare cerkve, za katero zaenkrat še ne vedo v katero dobo bi jo postavili. Poleg tega so našli tudi večje

AMERIKANSKI SLOVENEC

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Izdaja in last:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Naročnina:

Za celo leto	$5.00
Za pol leta	2.50
Za četrt leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.

Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Subscription:

For one year	$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Fašizem v dejanju

V beneških Slovencih smo bili vajeni gledati posušeno vejo slovenskega naroda. Osušila jo je brezbrižnost italijanskih vlad kakor narodna nestrpnost. Kdo se je v Rimu zmenil za rod, ki je na tem skrajnem kotu Italije, bil obupen boj za življenje na tako pusti in prepereli zemlji ob Nadiži in višje v Karniji? Ko sta narod ob Soči in matica slovenskega naroda preživljala pomlad narodnih taborov in že samozavestno vzcvetela v poletje, ko je tu plalo življenje v kulturnih hramih, v šolah in zadružnih domovih tako mogočno, je beneške Slovence oklepala čedalje debelejša ledena skorja gospodarskega in kulturnega propadanja. Rezijan, ki je z brusom na hrbtu in svežnjem "marel" pod pazduho taval od slovenske vasi do vasi, ni bil tostran nekdanje avstrijske meje toliko v posmeh nagajivih paglavcev, ki nobenega berača ne puste v miru, kolikor poosebljena mizerija italijanskega kolona in najučinkovitejše strašilo pred Italijo v očeh trdnega kmeta. Boljšega propagandnega sredstva proti Italiji bi si ne mogla izmisliti niti stara Avstrija. V takšnem klatežu je morala zamreti sleherna iskra narodne zavesti, ki je morda še tlela v njem v trenutku, ko so beneški Slovenci prišli pod Italijo.

Ko je pred meseci rimski diktator zavihtel liktorsko sekiro in z vso silo mahnil po tej suhi veji, se je iz nje pokazal sok, živ sok, kri. Človeška, ki je lila v zavesti, da ima tudi ta kopica ljudi svoje pravice, kri, ki se je pod suho skorjo morda že strdila, a ob silnem udarcu ni mogla zatajiti svojega izvora in skupnosti z narodom tostran Soče, ustvarjene v tisočletju skupnega veselja in trpljenja.

Videmski prefekt je prepovedal slovenski jezik v cerkvi; pravzaprav je bilo to samo še rezijansko narečje. Beneški Slovenci so vstali, zavrelo je po vsej deželi. Verniki so zapustili cerkve, drugod so celo pregnali priseljenega duhovnika, ki jim je pričel pridigat v italijanskem jeziku. Nastopilo je orožništvo in zastražilo cerkve, da bi ljudje ne mogli iz njih. Prefekt je lahko ponovil v Rimu sloviti: "Vse v redu!", ki se v Italiji ponavlja po letu 1922 dan za dnem. Toda rana še vedno krvavi, kri vpije v nebo.

Kdo bi si bil mislil, da bo ljudstvo, ki ga je italijansko gospostvo v narodnem pogledu uspavalo in gospodarsko uničilo, tako reagiralo na udarec in s takšno neustrašenostjo zahtevalo svoje pravice? Zahteva po lastnem jeziku v cerkvi ni torej samo predmet špekulacije razgretih manjšinjskih politikov, temveč poganja korenino globoko v človeško dušo!

Mussolini je sklenil s sveto stolico konkordat, ki je bil svečano podpisan v lateranski palači. Še več. Rešil je rimsko vprašanje. Fašistična Italija se z lateranskimi pogodbami ponaša po vsem svetu, češ, da je z njimi postavila zgled najznosnejšega sožitja med cerkvijo in državo. Prav te dni kaže fašistični tisk na pezdir v Berlinu, bruna v lastnem očesu pa ne vidi. Konkordatne določbe glede pastirovanja v slovenskih in nemških krajih, ki jih je utegnil Vatikan izvojevati v boju s fašistično prepotenco, niso baš idealne, vendar jasno zahtevajo, naj se župnikom v teh krajih, ki ne bi obvladali jezika domačega ljudstva, dodelijo kaplani, zmožni tega jezika, da bi se dušno pastirstvo lahko vršilo po predpisih katol. Cerkve!

Pojdite in učite vse narode! Vse narode! To je Kristusova zapoved, na katero nas prav te dni spominja evangelij. To je zapoved, ki je prešla na katoliško Cerkev, zapoved, ki velja tudi v pogledu Slovencev, tudi beneških. Ali nam takozvani kulturni narodi na zapadu blagovolijo to priznati? Ali priznavajo to zapoved samo v pogledu lastnega naroda, recimo ko gre za poitalijančene Saracene, Feničane in Arabce na Malti?

Konkordat obstoji. Fašistična vlada ga je prekršila. Zakonit predstavnik rimske vlade v Vidmu je slovenske pridige v cerkvah Beneške Slovenije prepovedal. To ni samo proti duhu konkordata, temveč tudi proti njegovi črki; saj se dušno pastirstvo ne more vršiti po predpisih katoliške cerkve, kakor to določa konkordat, ako se kakemu narodu ne sme oznanjati Kristusova beseda v njegovi govorici, v materinem jeziku.

(Konec prih.)

RAZNO IZ JOLIETA

Joliet, Ill.

Kaj malo se sliši v Amer. Slovencu iz naše slovenske naselbine, čeprav smo tako blizu Chicage. Upam, da ni to zavoljo kakega sovraštva, pač pa bo menda temu kriva huda vročina in suša, ki človeka pripravi ob vse veselje. Veste, ni najprijetnejše pisati, če človeku pot zaliva oči. Ker se pa nihče mladih ne oglasi, se bom pa jaz, četudi mi bo kmalu osem križev na hrbtu.

V naši slovenski župniji sv. Jožefa imamo vsakovrstne slavnosti. Imeli smo lepo slavnost štiridesetletnice KSKJ. — Naši vrli mladeniči dr. Najsv. Imena priredijo dramatično igro in veselo zabavo. — Ravno tako se zanimajo naša dekleta Marijine družbe, ki veliko store za cerkev in druge dobre namene. — Tudi dr. sv. Genovefe priredi zabavo v prid cerkve sv. Jožefa. — Tako, vidite, vsak skuša po svoje pomagati, da se pokrivajo stroški pri naši župniji.

Prav lepo slavnost smo imeli v nedeljo 10. junija. Ob 8. uri je bila peta sv. maša, katero je daroval č. g. župnik Rev. Father Plevnik ob sklepu šolskega leta. Ob tej priliki so pristopili h Gospodovi mizi naši graduantje, 40 dečkov in 45 deklic po številu, ki so vsi sinovi in hčere slovenskih staršev, razen ene deklice, ki je Mehikanka in je hodila v šolo sv. Jožefa. — Slovenia dvorana je bila napolnjena občinstva. Šolska godba je veselo igrala in predvajale so se prav zanimive dramatične igre in prizori. Vsa čast našim čč. gg. duhovnikom in pa čč. šolskim sestram za njihov trud ki ga imajo z našo tako številno mladino, ki pohaja v farno šolo sv. Jožefa.

Sedaj pa še nekaj o delavskih in družinskih razmerah. Z delavskimi razmerami se ne moremo še kaj pohvaliti. Res je, da kdor je tako srečen, da dela, ta še izhaja in je O. K., a jih je večina takih, ki nimajo dela in skoro ni upanja, da ga bodo imeli. Zlasti tisti najbrže, ki so prestopili 45. leto, dasi je med njimi še lepo število, ki so čvrsti in zdravi, a nimajo dela in ga ne morejo dobiti. — Steel Mill, Hagie Boiler Shop, Elgin Railroad Car Shop, te so največ takih delavcev odslovile in jih nadomestile s stroji. Steel Mill sploh ne bo več odprl; s tem je do 3000 delavcev ob zaslužek. Srečni so, kateri so zaposleni pri Horse Shoe Chemical—še ni preslabo-- Rubberoid in Brick Yard. — Po poglejmo sedaj naše fante in dekleta, ki so po večini že vsi izdelali High School. Večina jih je že zrelih za možitev, a dela ne morejo dobiti. Amerika bi morala gledati v tem oziru naprej v prihodnost, ker človeka odgojiti ni tako, kot če izrediš tam kako živinče. — Nekateri govore, da je preveč ljudi, a ne bo držalo, ker je le dela premalo. Če bi bilo sedaj tako, kot je bilo pred pred 45 ali 50 leti, bi bilo premalo delavcev. Takrat so "bossi" stali na vogalih ulic in klicali delavce na delo. Ni bilo treba jih iskati in pred njimi mečkati klobuka. Sedaj so stroji, ki delajo različne izdelke v toliki meri, kakor se ni izdelovalo poprej.

K koncu mojega dopisa pa moram vseeno reči, da je bolj živahno, kot je bilo v Hooverjevih časih. Vsakovrstni promet gre na vse strani. Truki so nakopičeni do vrha z raznim blagom in tudi z ljudmi. Svetovna razstava v Chicagi k temu tudi veliko pripomore. — Društveni pikniki so vsako nedeljo. Vmes pa nas ptica štorklja tudi v tej vročini ne zapusti. Nekaterim prinese dečka, zopet drugje se oglasi s punčko in povsod jo z veseljem sprejmejo, ker nadomesti, kar bela žena smrt odnese in v Jolietu bela žena veliko odnaša; zlasti kosi po starih, da napravi prostor mladini. — Pa naj se vrši božja volja, samo prosimo, da bi bila zadnja ura srečna. — K sklepu mojega pisanja pozdravljam vse naročnike Amer. Slovenca v Jolietu in po vsej Ameriki. — Vsi za vero in narod slovenski.

Marko Bluth, zast.

WILLARDSKE VESTI

Willard, Wis.

Po dolgem času smo zopet dobili zaželjeni dež. Vse, kar se še ni do kraja izsušilo ali zmrznilo vsled gole zime, se zopet oživlja ter polagoma dobiva svojo naravno zeleno odejo. Vsekakor bomo pa farmarji občutili posledice suše, posebno v naših žepih, še dolgo časa, kajti spomladna setev je skoro uničena, pravega sena za krmo pa sploh ne bo.

Dne 12. junija se je poročil v cerkvi sv. Hedvike v Thorpu Math Gregorich, sin tukajšnje ugledne družine Mr. in Mrs. John Gregorich, z gdč. Katarino Klopotovski, hčerko Mr. in Mrs. Mike Klopotovski iz naše sosedne poljske fare. S tem se je naša fara zopet pomnožila za eno družino, ker novoporočenca imata dobro preskrbljen dom na obširni farmi v naši novi slovenski naselbini preko Eau Claire reke, vsled česar jih po domače imenujemo "Prekmurci". V resnici je pa v tej novi koloniji že lepo število mladih gospodarjev, sinov tukajšnjih slovenskih staršev.

Ti naši fantje in možje v marljivosti prav nič ne zaostajajo za svojimi predniki. Četudi tukaj rojeni, se jim lahko reče: "Kranjska kri ne fali", kajti na vsaki farmi se vidno pozna, da je pod spretnim gospodarstvom slovenske roke.

V nedeljo, dne 24. junija, ima tukajšnje društvo Najsv. Imena četrtletno skupno sv. obhajilo. Spovedovalo se bo že dan preje, to je v soboto popoldne in zvečer. Člani so prošeni, da se vsi udeležijo skupnega sv. obhajila ter še ostale fante in može povabijo za prestop v to prekoristno društvo. Pri zadnjem slovesnem sprejemu je pristopila v društvo lepa armada 66 fantov in mož. Vsi ostali, kateri še ne spadate pod okrilje društva Najsv. Imena, ste prijazno vabljeni, da se pridružite vsi fantje in možje naše fare. Ker šele združeni kot bratje v Kristusu smemo pričakovati mir, red, slogo in blagoslov božji v naši fari.

Poročevalec.

—o—

DRUŠTVO MARIJA POMAGAJ ŠT. 78 K.S.K.J.

Chicago, Ill.

Članice našega društva prosim, da bi se vse v večjem številu udeležile seje dne 21. junija, to je v četrtek. Na tej seji se bodo volile delegatinje. Ker je ta seja velikega pomena, upam, da bo vsaka članica prišla s kakšnim dobrim nasvetom v prid in korist društvu. Sedaj je čas za govoriti, po konvenciji je prepozno. Torej še enkrat ste vabljene in upam, da se boste udeležile v polnem številu.

Sosesterski pozdrav,

Karolina Pičman, preds.

—o—

Najzanimivejše vesti so v Amer. Slovencu; čitajte ga!

OD DRUŠTVA ZAPADNA ZVEZDA ŠT. 16 Z.S.Z.

Pueblo, Colo.

Vsem članom in članicam zgoraj omenjenega društva se naznanja, da se gotovo udeleže piknika, katerega priredi naše društvo na John Centovi farmi, po domače pri Skomevcu, v nedeljo, 24. junija. — Piknik bo v korist društvene blagajne, da si nekoliko opomore. Ker so bile delavske razmere v zadnjih letih tako slabe, nam ni bilo mogoče kaj napredovati. Zato vas prosim, da se sedaj po svojih močeh potrudite in pridete v velikem številu. Vsakovrstne postrežbe bo v vsakem oziru dovolj, da ne bo manjkalo ne prigrizka ne pijače. — Vabimo pa tudi cenjeno občinstvo, vse rojake Slovence in brate Hrvate, da nas tudi oni posetijo v velikem številu pri gori omenjenem rojaku. Igral bo dobro znani muzikant John Germ, ki nam bo od časa do časa tudi katero zapel, da nam bo bolj kratkočasno. — Na svidenje v nedeljo na pikniku in pozdrav,

Anton Rupar, tajnik.

Op. ured.:—Ker je poročilo prišlo prepozno za številko glasila ZSZ., ga priobčimo v ceoti danes.—**Ured.**

—o—

DRUŽINSKA TRAGEDIJA

Chicago, Ill. — 23letna Margareth Bott, 5 Beach Lane, Highland Park, že dolgo trpi na neki bolezni v glavi in v kratkem bi se imela podvreči novi operaciji. Njena 53letna mati, s katero je omenjena živela v najlepši slogi, pa se je bala, da bi dekle pri operaciji podleglo, in je sklenila, da rajši skupaj umrjete, kakor bi se ločile. Sklenile ste torej skupno izvršiti samoumor. Oblekli ste se v plavalno obleko, odšli na obrežje jezera, se privezali druga k drugi z vrvjo in se spustili v vodo. Med plavanjem pa je dekle spoznalo, kako brezumen čin ste storili, in odločila se je, da reši sebe in mater. Obrnila se je, pograbila mater, ki se je med tem že onesvestila, in plavala z njo nazaj proti obrežju. Samo sebe je srečno rešila, dasi je bila vsled prestanega napora in razburjenja popolnoma onemogla, toda življenja matere niso mogli več rešiti.

—o—

Najzanimivejše vesti so v Amer. Slovencu; čitajte ga!

NAROČNIKOM V BARBERTON, OHIO!

Vsem našim dragim naročnikom v Barbertonu, Ohio, in okolici naznanjamo, da je sprejel zastopništvo za naš list g. **Frank Smole iz Barbertona, O.**, katerega vsem prav toplo priporočamo, da mu gredo na roko pri razširjevanju katoliškega tiska med nami. On je pooblaščen, da sprejema naročnino in oglase za naš list, prodaja naše knjige in plošče in vse, kar je v zvezi z našim listom.

Uprava Amer. Slovenca.

Dar jezika. — Prijatelj, moja žena obvlada šest jezikov.

— To še nič ni, moja pa obvlada svojega.

* * *

Delaj in varčuj. — Škot, ki se mu je zdelo škoda denarja za krovca, je sam popravljal streho svoje hišice. Pa je izgubil ravnotežje in strmoglavil z glavo navzdol na dvorišče. Ko je letel mimo odprtega kuhinjskega okna, je zaklical:

— Elis, danes pa nikar ne skuhaj toliko, ker ne bom z vami obedoval.

* * *

V zdravilišču. — Gospod šef, zdi se mi, da ta dva, ki sta prispela včeraj, nista mlada zakonca.

— Dobro, pa jim računajte dvojno ceno.

* * *

Nalezljiva bolezen. — Slon Jumbo iz cirkusa, kjer se producira skupina slonov, začne naenkrat kašljati. Živinozdravnik naroči, naj mu dajo steklenico konjaka. Drugi dan vpraša paznika, kako se počuti slon.

— Prav dobro, gospod, zdaj ne kašlja več, pač pa kašljajo drugi sloni kakor divji.

* * *

Škotska. — Čudim se ti, da dovoliš svojemu sinu kaditi. Saj mu bo slabo in pa škoda denarja za tobak.

— Že res, toda zato tri dni ne bo jedel.

* * *

Dolžnost. — Vest o smrti komercijalnega svetnika Nemanića ni resnična. Umrl je samo njegov prokurist.

— Saj sem si takoj mislil. Čemu bi pa imel sicer osobje?

* * *

Pri izpitu. — Profesor: Ta pacijent ima krajši očesni živec in zato škili. Kaj bi storili v takem primeru, gospod kandidat?

— Tudi jaz bi škilil, gospod proefsor.

* * *

Oče že ve. — Mladi Moric vpraša očeta: Čuj, očka, ali se pravi ta bilanca, ali ta bilanc?

— Bilanca je vendar ženskega spola, saj je navadno potvorjena.

* * *

Pravljice in pravljice. — Učitelj bere v šoli učencem Andersonove pravljice. Potem pa vpraša sinčka bogatega bankirja:

— Kako se imenuje to, kar so se ljudje izmislili in kar nima na sebi nič resničnega, nič verjetnega?

— Temu se pravi priznanje dohodnine, g. učitelj.

* * *

Človeštvo ne propada, pač pa odmira, kar je v njem gnilega. In propada tisti, ki zagovarja dekadenco.

TARZAN V NOTRANJOSTI ZEMLJE (93) (Metropolitan Newspaper Service) Napisal: EDGAR RICE BURROUGHS

Od Dacorja, brata Diane pellucidarske vladarice, katero so imenovali zaradi njene lepote "krasno", in od Tanarja, Chakovega sina, ki sta bila oba kapitana in poveljnika ladij, je Tarzan izvedel, da so bili s svojim brodovjem namenjeni da rešijo svojega vladarja, ki je bil vjet pri Korsarjih. Dolgo so se pripravljali, predno so našli pravo pot do dežele Korsar. "Sedaj," pravi Tanar, "bomo, kakor se meni zdi, kmalu pred glavnim korsarskim mestom."

"Povej mi," vprašuje Tanar, "kako ste mislili rešiti našega vladarja, samo s to peščico mož ki jih imate?" "Nismo vsi tukaj," odgovori Tarzan. "Izgubili smo se od naših tovarišev. Kljub temu, nas res ni veliko, a upamo na drugo, ne na človeško moč, ki nam bo pomagala pri rešitvi." — Komaj je Tarzan to povedal Tanarju, se je zaslišal zunaj na krovu močan vrišč in krik. Vse je hotelo vedeti kaj neki ta krik pomeni in vse je drlo ven, da se prepriča kaj je.

Vznemirjenje vseh je čedalje bolj naraščalo. Vsi vojščaki so nepremično gledali in kazali na neko točko na nebu in nekateri so celo namerili proti tej točki svoje orožje ter čakali v pripravljenosti. V daljavi se je zaslišalo enakomerno močno brnenje, katerega sta slišala tudi Tarzan in Jason in ga spoznala kot brnenje zrakoplova O-220, ki je plul visoko nad njimi. Oni v zrakoplovu so tudi opazili brodovje, zato so se pričeli nižati.

"To so naši prijatelji," kriči Jason k Ja. "To je naša ladja, o kateri sem ti pripovedoval," je povedal Tarzan Tanarju. Takoj je bilo razglašeno ostalim ladjam, da velikanska stvar ki plove v ozračju ni velikanski "reptil" ampak zračna ladja, ki je prišla iz zunanjega sveta, da jim pomaga pri rešitvi njihovega vladarja Davida I., ki je bil vjet pri Korsarjih. — Zrakoplov se je pa čedalje bolj nižal proti gladini jezera in ga skoral dosegel.

DENARNE POŠILJATVE

v Jugoslavijo, Italijo in vse druge države pošiljamo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu. Denar dobijo prejemniki po pošti direktno na dom brez odbitka. Ker se cene pogosto menjajo, računamo po cenah onega dneva, ko prejmemo denar. -- Včeraj so bile naše cene:

Dinarji:		Za izplačila v dolarjih:	
Za $ 2.70	100 Din	Za $ 5. pošljite	$ 5.75
Za $ 5.00	200 Din	Za $10. pošljite	$10.85
Za $10.00	400 Din	Za $15. pošljite	$16.00
Za $12.25	500 Din	Za $25. pošljite	$26.00
Za $24.00	1000 Din	Za $40. pošljite	$41.25

Vsa pisma in pošiljatve naslovite na:

John Jerich

(V pisarni Amerikanskega Slovenca)

1849 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILL.

KAJ JE RESTRIKCIJA?

Milwaukee, Wis.

Lawndalsko glasilo z dne 29. maja je zopet doprineslo duhovite plodove naprednih možganov, ki so stalno izpostavljeni vremenskemu vplivu; silna vročina ki je parila tiste dni, je povzročila tudi silno zmedo na Lawndalu, ko so izobraženci brskali po slovarju ter iskali primernega izraza, ki naj bi vsaj deloma prikril tisto čudno svobodo, katero jim je moral raztolmačiti šele urednik "Am. Slovenca". Slednjič so jo vendarle našli ter privlekli na dan — bila je "restrikcija". Veseli te zmage so lopnili po katoliškem uredniku, ki jim je štreno zmešal in kateri ne da niti počenega groša za tisto svobodo, ki jo "naprednjaki" tako širokoustno oznanjajo. Ali je to kakšna svoboda, če je pa od zadaj "restrikcija," ki to svobodo pobija. Restrikcija pomeni po slovensko toliko, kolikor volu veriga za katero je priklenjen; lahko brca sem pa tja, lahko vrže svoje oči na desno in na levo, toda če le malo zine po dobi po gobcu — to je restrikcija.

Vsa čast uredniku "Am. Slovenca" za dolžnost, ki jo vrši kot katoličan in Slovenec, da opozarja in svari katoliško delavstvo posebno pa mladino pred to čudno in sumljivo rdečo svobodo!

* * *

PROCESIJE IN RUSKA IZNAJDLJIVOST

Tiste dni se je napredni gospodi zahotelo udrihati še na drugo plat; zmetali so na polico pravila, slovarje, svobodo in restrikcijo ter se spravili nad procesije, ki jih ti "zabiti klerikalci" radi suše prirejajo ter v jadikovanju in zdihovanju čakajo križem rok, da jim piščeta sama v usta prilete, namesto da bi delali tako, kot to delajo v Rusiji, kjer so napovedali boj suši — z vodo; tudi čebrov in škafov jim ni treba vihteti, kakor jih tako naporno in mučno vihtijo ti "vraževerni klerikalci", ker so izumili ti iznajdljivi Rusi nove metode za namakanje razsušene zemlje; tja v Rusijo naj bi šli ti "zarukani cerkvenjaki" po vzgled, da bi se prepričali o ruski naprednosti. — A čemu ravno v Rusijo, ko pa imamo pred nosom Lawndale, ki nas menda dovolj jasno prepriča, kako izgleda v Rusiji; toda "izobražencem" ni bila ruska iznajdljivost tisti glavni predmet "napredne uslužnosti", s katero hočejo zakrknjenim klerikalcem postreči, ampak suša in procesija, ki je celo naprednjakom vrlo dobrodošla, ker iz nje črpajo svežega materijala za v "delavski" list, ki bi ne imel sploh kaj pisati, če teh zabith klerikalcev in procesij ne bi bilo.

NAPREDNJAŠKA PAMET IN RAZJARJENI STALIN (MUŽIKI)

Ampak v omenjenem "naprednem" glasilu je bil še drugi "hladilni balzam", ki ga je tukajšnja napredna federacija poslala lawndalski gospodi v okrepčilo; velike glave so sklicale "velevažno" posvetovanje, ker pa "slučajno" ni bilo kaj sklepati o delavskih koristih, so "učeni" možje sklenili ter blagovolili razglasiti takole: "K nadlogam s katerimi smo Slovenci v Ameriki oblagodarjeni moramo prištevati tudi naše skrajno glupe klerikalne voditelje, katerim kot učencem Jegličeve šole manjka predvsem potrebnega znanja, posebno pa še potrebne inteligence."

Stari zagrizeni škof Jeglič, ki se je klanjal Habsburgovcem in Burboncem; papež, Rim, slovenska duhovščina in urednik Am. Slovenca, radi katerega se je pravzaprav to posvetovanje vršilo, vse jim je zabito in zarukano. Vse druge vere so boljše, bolj liberalne, kakor je pa katoliška . . . — To pa to — vam kaj radi verjamemo, kajti vse druge vere — razen katoliške — puste svoje vernike naj verjamejo kar hočejo, naj si tolmačijo verske nauke vsak po svoje, ter se ne brigajo prav mnogo, da bi dvigale človeka k čednostim; medtem ko nam katoliška vera nalaga tudi dolžnosti, ki so posebno vam rdečkarjem v veliko nadlogo. Pravijo, da je tam v solnčni Californiji neka vera, ki ima po svojih "cerkvah" nametso stolov — gugalnice; "verniki" se tam gugajo in guncajo sem pa tja občudujoč udobnost naslanjačev; seveda je taka vera zelo komod, brezdvomno, da bi še vam rdečkarjem ugajala, ko nimate sploh nobene vere. Toda čemu se zaganjate ravno v tisto vero, ki je neizmerno koristnega in dobrega doprinesla v prid človeštva, medtem ko vi nimate za pokazati in dokazati ničesar; čemu blatite in sramotite škofa Jegliča, ki je bil nam Slovencem to, kar je bil v Belgiji kardinal Mercier — edini Slovenec, ki se je v tveganju svojega življenja, drznil pred "habsburgovci" in "burboni" (kakor jih vi imenujete) dvigniti glas ter braniti človečanske pravice svojega naroda.

Zakaj predbacivate slovenski duhovščini "jezuitsko zlobnost", ko mi vemo in vi prav dobro veste, kako je posebno slovenska duhovščina blažila in tešila vojno gorje po Slovenskem ter si prizadevala, da je razsvetljevala grozno temo črnih oblakov, ki so se tedaj zgrinjali nad Slovenci— a vi rdeči socialisti ste se pa potuhnili in skrili ter prepuščali slov. duhovščini, da je, v izpolnjevanju krščanske ljubezni do bližnjega, nastavljala svoja prsa uprav do puškinih cevij. Tedaj je bil čas, da bi se vi rdečkarji širokoustili, ko ste bili sami priča ter videli na vaše lastne oči, kako so "habsburgovci" in "burboni" preganjali in izganjali zlasti slovensko duhovščino o kateri mora biti znana vam in nam cela vrsta imen izmed katerih se neizbrsno bleste: Dr. Korošev, Rev. J. M. Trunk, pisatelj Meško itd. Toda vi ste tedaj zaprli vaša usta ter samo tu pa tam pomežiknili iz vašega brloga. Sedaj, ko lahko brezskrbno in nemoteno udrihate po teh junakih iz vojne dobe, pošiljate te "zabite" in "zarukane" klerikalce po vzgled v Rusijo, ko vi prav dobro veste, da so vaši "brhtni" in "kunštni" rdeči sodrugi morali odkuriti prav hitrih nog iz Rusije, ker so se zbali ravno te ruske iznajdljivosti, s katero se vi tako bahavo ponašate; ti rdeči "ubežniki" nam pripovedujejo, da niso Rusi samo iznašli metode za irigacijo, temveč, da so ruski mužiki že toliko napredovali, da so izumili "inštrument" za "vaganje" možganov; ko bi Stalin (mužiki) dal preiskati pamet teh širokoustnih slovenskih bahačev, bi z godrnjanjem pronašel, da vsi možgani, kar jih je bilo na tistem posvetovanju, ne odtehtajo pameti enega ščeneta; razjarjeni Stalin bi jih koj nato odposlal Hitlerju še na drugo operacijo.

"Jednoter".

—o—

Katoliški Slovenci, oglašajte svoje prireditve v "Amerikanskem Slovencu"!

SEDEM JIH NAŠLO SMRT V TEH RAZVALINAH

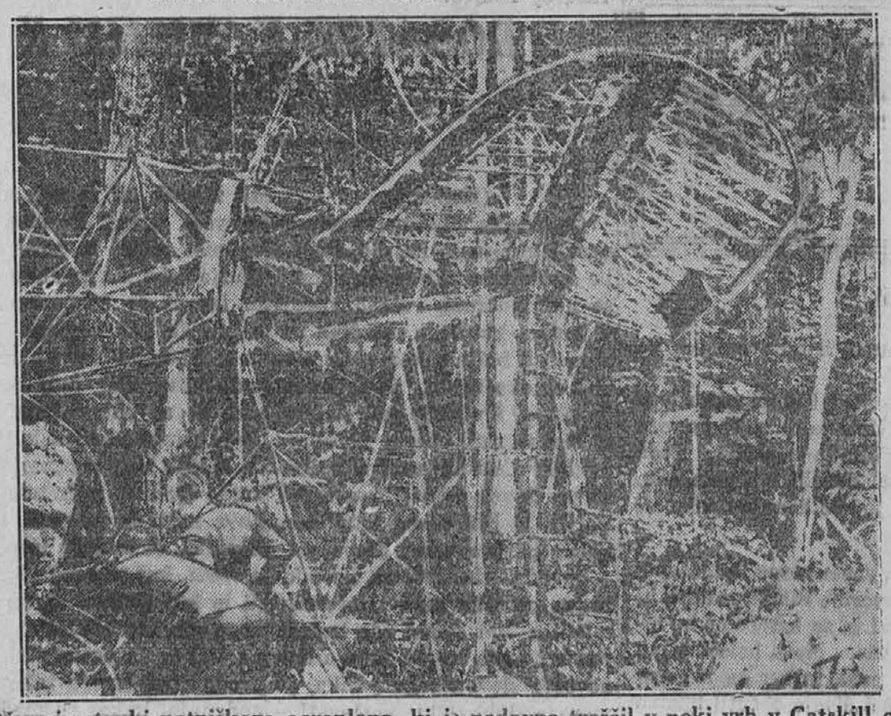

Ožgani ostanki potniškega aeroplana, ki je nedavno treščil v neki vrh v Catskill gorovju v New Yorku, pri čemer je sedem oseb izgubilo življenje.

ALI SE ŠE GODIJO ČUDEŽI V LURDU?

Armada bolnikov, ki roma vsako leto v Lurd, šteje 10—15.000 ljudi, nosečih na svojem telesu takorekoč bedo človeštva v najrazličnejših in najstrašnejših oblikah. Zaupanje bolnikov torej ni padlo. — V dobi od 1882 do 1913 šteje pisatelj Bertrin v svojih seznamih povprečno 150 ozdravljenj letno. Po vojni nekaj časa ni bilo stalnih zdravnikov v Lurdu, ki bi preiskovali ozdravljenja. Toda časopisje je poročalo o očtnih čudežih, ki so se godili v zadnjih letih v Lurdu.

Tako n. pr. je bila učiteljica Liza Delot iz Bulonja (Boulogne) v severni Franciji dne 31. julija 1926 hipoma ozdravljena od raka, za katerim je hirala skoro 2 leti.

Vojni invalid, Ahil Bililer, je prišel kot 17letni fant pod ruševine stavbe, ki jo je nemška bomba razdejala l. 1918. Od tistega je imel rano na nogi, 5 cm globoko in 1 cm široko, ki se je venomer gnojila. Meseca julija l. 1932. se je odpravil z romarji v Lurd in je šel 22. julija v kopel čudodelne vode. Občutil je hipoma silne bolečine, a ko je odvil povoje z rane, je videl, da je rana popolnoma zaceljena. Vsi zdravniki so to potrdili.

Takih primerov bi mogli našteti celo vrsto. Tako je l. 1926. bila ozdravljena 22 letna mladenka od jetike, redovnica od ohromelosti hrbtenice, dve osebi od želodčnih turov itd.

BOG ALI MATERIJA?

Že nad 70 let ustvarja Bog v Lurdu na priprošnjo bl. Device Marije, božje Matere, čudežne učinke, ki presegajo vse naravne zakone in s tem prodira babilonski stolp novodobnega oholega materijalizma. "Narava s svojimi zakoni je v sebi zaključen red, v katerega nikdo ne more posegati. Iz narave in snovi se je po notranjih zakonih razvilo vse življenje, nadalje tudi vsa naša miselnost; saj to, kar imenujemo dušo, ni drugega kot možganska snov, ki se silno fino giba in razvija. Boga, ki bi bil izven narave, ki bi bil svet ustvaril in vodil, ni!" Tako menijo materijalisti.

S tisočerimi čudeži je Bog v Lurdu dokazal, da so to prazne izmišljotine. Zdravniki, znanstveniki, kemiki, fiziki, ki poznajo fizikalne zakone, so obnemeli pred neko neznano ,višjo silo, ki posega suvereno kot neodvisni tvorec, kot svobodni umski činitelj smotreno v dogajanje narave. Zdaj prihaja letno 700 do 800 zdravnikov opazovat dogajanja v Lurdu. Od l. 1925. obstaja celo društvo zdravnikov Naše ljube Gospe Lurške, ki šteje 720 članov iz raznih narodov in vestno proučava vsak posamezni slučaj bolezni in zdravljenja. Prvovrstni strokovnjaki med njimi priznavajo, da neka višja sila vodi pojave življenja in smrti in jih poljubno usmerja. Tako čudeži dokazujejo staro versko resnico, da je od začetka časov neko najvišje, edinstveno bitje, ki je prvotni, vesoljni vzrok vsega stvarstva in ki kot svobodni veleum vse ureja.

SUGESTIJA?

"Manifestacije, procesije z lučicami ali bakljami, prepevanje nabožnih pesmi, vnanji sijaj vsega cerkvenega aparata, umetna razsvetljava cerkva in drugih prostorov, obešene berglje pred votlino Matere božje: to in marsikaj še vdihnejo ljudstvu neko versko vzhičenost in blaznost, da moli z razprostrtimi rokami, da kliče in vpije glasno po čudežu in ta nervozna razgibanost vpliva na mišice, živce, krvni obtok, vegetativno življenje", — tako skušajo nekateri odpraviti lurške čudeže. — Toda sugestija, ki je v tem, da kdo prenese na drugega svoje misli, svojo voljo, svoje hotenje, deluje kvečjemu na boljšo funkcijo živčevja; kakor n. pr. pri električni napravi stikalo upostavi stik, da tok nemotoma kroži, tako sugestija tudi usposobi živce, da bolj točno in bolj živahno delujejo.

Toda v Lurdu se ozdravljajo organske napake in sicer hipno. Pri ozdravljenju jetike nastane hipoma na tisoče novih stanic, pri ozdravljenju raka se uniči hipoma nešteto kvarnih stanic: tega nobena sugestija ne zmore. Pri ozdravljenju zlomljenih kosti nastane hipoma nova snov, kal, pri celjenju ran novo tkivo. Ker je za delitev posamnih stanic treba več sekund in zato za večje staničje več tednov, je hipno organsko ozdravljenje izven mej sugestije ali naravnih možnosti sploh.

Dr. Guinier, vseučil. profesor v Montpellieru, ki je bival skoro 40 let v počitnicah blizu Lurda in tam opazoval zdravljenja, je izjavil, da je verska sugestija brezuspešna pri bolnikih v Lurdu. "Ponižni, ki nesebično prosijo za svoje in drugih zdravje, ali samo za milost srečne smrti, se ozdravljajo. Ne poznam slučaja, da bi bil bolnik, ki je strastno in burno klical, ozdravljen . . . Sugestija je otroška bajka in ne dela časti brezvercem, ki v svoji zadregi ne najdejo drugega izhoda. V Lurdu se predvsem ozdravljajo tuberkuloza, turi, rak, otekline, rane, do katerih je sugestija brezuspešna."

BOŽJA SKRIVNOST LURDA

Napačno gledajo na Lurd oni, ki iščejo in vidijo tam same čudeže. "Že tretji dan sem tu in še ni nobenega čudeža," je vzkliknila neka naivna francoska gospodična v Lurdu! Mnogi iščejo tam senzacijo. Toda Brezmadežna je izročila sveti Bernardki drugo poslanstvo za svet. "Pokora, pokora", tako ji je zaklicala; veliko naj se moli, cerkev naj se gradi in procesije naj pridejo v Lurd. Tako je povedala Bernardka po Marijinem naročilu župniku Peyramalu.

Ko se je Brezmadežna sv. Bernardki zadnjič prikazala, ji je dejala: "Ne obljubim ti, da te bom osrečila na tem svetu, pač pa na onem."

Bistvo katolicizma je vprav pokora, trpljenje, samozataja za sebe in za druge; kdor tega ne razume, nikdar ne bo pravi katoličan. Lurd, veliko žarišče katolicizma, potrjuje v posebni meri te temeljne smernice katolicizma. — Čudeži so drugotnega pomena, ker služijo le v potrdilo glavne katoliške resnice. Kdor torej išče v Lurdu le neštetih čudežev, bi zgrešil božjo misel. Razočaran mora biti, ko vidi, da se vrača letno 90 odstotkov neozdravljenih iz Lurda. — Lurd je predvsem čudežno zdravilišče duš. Motno človeško oko ne vidi, koliko stotisoč duš je našlo tam uteho svojim dušnim boleznim, koliko utrujenih, potrtih src je bilo tam dvignjenih, koliko slabotnih in strtih je našlo tam novih moči in energij za novo življenje, koliko duš se je tam odločilo za heroične žrtve . . . Tisoči tam niso bili ozdravljeni na telesu, a kljub temu se vrnejo potolaženi, uganili so tam najglobljo skrivnost božjega Srca: da je več vredno potrpežljivo prejeti iz božjih rok udarce Njegove šibe in združeno s Kristusom nositi križ, kot ozdraveti.

Na velikem planišču pred lurško cerkvijo je stalo več slepih deklet in neki redovnik jih je vprašal: "Bi-li katera izmed vas iz vsega srca hotela ostati prostovoljno slepa, samo da bi Bog ozdravil zato drugo?" Dve tretjini sta dvignili roko. To je srčno junaštvo, ki se poraja v Lurdu in to je pravi čudež božje milosti.

V Lurdu se naučijo bolniki in zdravi moliti veroizpoved trpljenja:

Verujem, da je trpljenje ena največjih milosti, ki jih Bog podeli človeku.

Verujem, da trpljenje našo dušo najbolj združi z Bogom.

Verujem, da je Bog od večnosti odmeril število in težo mojega trpljenja in mi določil temu primerne milosti.

Verujem, da ima trpljenje svojo skrivnostno uteho in tolažbo za onega, ki ga voljno sprejme in nosi.

Verujem, da je trpljenje, ki ga prenašamo, združeno s Kristusovim trpljenjem najbolj učinkovito sredstvo za spreobrnjenje in rešenje duš.

Verujem, da je trpljenje poroštvo božje ljubezni in znamenje, da nas hoče Bog prišteti med izvoljence.

Verujem, da je trpljenje najbolj varna in ravna pot v nebesa.

Verujem, da bo trpljenje večno poveličano. Amen.

Dr. Lambert Ehrlich.

—o—

"Amer. Slovenec" je vez, ki nas druži, da se razkropljeni med tujci, ne izgubimo med njimi.—Rev. J Černe.

ZNATEN PRIRASTEK K DRUŽINI

30letna Mrs. L. Wycoff iz Sac City, Ia., s svojimi četvorčki, katerim je nedavno dala življenje. V družini je bilo že prej pet otrok. Oče je delavec, ki zasluži na teden $16.

Naznanilo in zahvala

Globoko potrtih src naznanjamo vsem našim ljubim sorodnikom, dragim prijateljem in vsem znancem tužno vest, da je Vsemogočni poklical od nas v večnost našo drago soprogo in ljubljeno mater, previdena s sv. zakramenti za umirajoče,

Marijo Kremesec

(ROJ. VUKSINIČ)

v petek dne 8. junija ob 3. uri popoldne 1934. v bolnišnici Willard Francis.

Pokojna je bila rojena 31. marca 1870. v vasi Sveržaki pri Metliki, v Belokrajini. V Ameriki je bivala nad 44 let in je bila ves čas vzorna in verna slovenska žena in mati. Njen pogreb se je vršil v torek dne 12. junija iz hiše žalosti v cerkev sv. Stefana in odtamkaj na pokopališče Resurrection, kjer je položena k večnemu počitku.

Tem potom želimo izraziti našo prisrčno zahvalo vsem našim blagim sorodnikom, prijateljem in znancem za vse, karkoli je kdo za pokojnico storil, bodisi za časa njene mučne bolezni, ko so jo obiskavali preje doma in v bolnišnici ter jo tolažili, bodisi ob času njene smrti, ko je ležala na mrtvaškem odru, ko so jo neprestano velike množice, ki so jo poznale obiskavale in prihajale kropit, kakor iskrena hvala vsem onim, ki so prispeli k pogrebni sv. maši in ki so spremili pokojnico na zadnji poti na pokopališče. Vsem najlepša in najprisrčnejša zahvala.

Posebno zahvalo pa smo dolžni izraziti prec. duhovščini kot Rev. Father A. Urankarju, župniku in pomož. župniku Father Josephu Čagran, za njihova dušna tolažila v času bolezni in za podelitev sv. popotnice pokojni ter za lepe pogrebne obrede. Iskrena hvala Rev. Leonardu, OSB., župniku cerkve sv. Paula in Rev. Ernestu, OSB., pomož. župniku od sv. Paula, ki sta pomagala pri pogrebni sv. maši. Iskrena hvala tudi staremu prijatelju naše družine prec. g. Johnu Plevniku, duhovnemu vodju KSKJ. in slov. župniku sv. Jožefa v Jolietu, ker so prišli na pogreb. Lepa hvala tudi pevovodju cerkv. zbora Adrije za lepo petje pri pogrebni maši.

Dalje najlepša hvala vsem, ki so poklonili vence in cvetlice na krsto pokojne. Ti so: Društvo Krščanskih žena in mater; dr. Marije Pomagaj, štev. 78, KSKJ.; dr. Katoliških Borštnaric, štev. 826; dr. sv. Mohorja; glavne uradnice Slov. ženske zveze; Lawndale Car House; Kedzie Car House; družina Anna Delly; družina Math Kremesec; družina Joseph Kremesec; družina Anton Kremesec; druž. Hickey; družina Ladny; družina Schultz; Girl Scout Troop št. 122; družina Bizjak; družina John Gottlieb; Employees od U. S. Tobacco Co. in Chas. Loeffler Ill. Packing Co.

Najlepšo zahvalo izražamo tudi vsem onim, ki so naklonili in naročili za pokojno duhovne šopke sv. maše. Ti so: Družina Peter Kure; družina John Jerich; družina John Sever; družina Louis Vintar; družina Ivan Račič; družina John Chernich; ga. Vuksinič; ga. Elizabeta Kordeš; družina Nick Zunich; dr. Katoliških Borštnaric, štev. 826; družina Wm. J. Schwartz; družina Geo. Sagadin; družina Louis Duller; družina Frank Grill; družina Math Grill; gdč. Jennie Vidmar; družina Anton Gregorich, st.; ga. G. Gregorich; ga. A. Šinkovec; ga. Bara Kramer; Neimenovana; g. M. Domonic; g. Jas. James; družina John Mutz iz Jolieta; družine Šetina in Erjavec iz Jolieta; družina Frank Vidic iz Jolieta; družina Louis železnikar iz Joliet; družina John N. Pasdertz iz Jolieta; ga. John Vidmar; družina Frank Kosmach; gdč. Mary in Annie Boncha; družina Carl Boncha; družina Fr. Vidmar, gdč. Jennie Slabe; ga. Rose Banich; g. Leroy Basha; g. Marion Thomas; ga. Justina Cieblinski; ga. Fr. Borštnik; ga. Mary Habjan; družina Frank Schonta; družina Fr. Roblek; družina John Fale, Sr.; družina Anton Tomazin; družina John Štayer; podr. Slov. ženske zveze št. 2: družina A. Horvath; družina Fr. Papež; druž. Nick Simec; dr. Kršč. žena in mater; družina Joseph Perko; ga. Judnich; družina Peter Prah, st.; g. John Kosmach; družina John Fabian; družina Simon Sinkovec; družina Fr. Križčnik; družina John Petrovčič; ga. Margaret Petrovčič; družina Jožef Zupančič; družina Fred. Lah; družina M. Kavčič; William in Dorothy Fabian; družina John Kosmach, ml.; ga. A. Woltman; gdč. T. Woltman; družina Dreiling; družina John Grafen; družina Fr. Prezell; družina Bernard Muth; družina John Hock; družina Leo Jurjovec; družina Frank Primožič; družina Anton Bogolin; družina Math Videtich; ga. Rose Markovec; družina Martin Miller; družina John Mlakar; družina M. Kutin; g. Robert Kramer; družina Math Kremesec; družina Jos. Kremesec in družina Anton Kremesec.

Izražamo tudi najlepšo zahvalo vsem nosilkam krste, kakor tudi društvene uradnice za lepe društvene obrede, ki so jih imele pri odprtem grobu pokojnice. Najlepša zahvala tudi vrlemu pogrebniku Bernardu Muth, ki je imel v oskrbi pogreb in vse opravil ter nam dal najboljšo postrežbo.

Končno hvala vsem še enkrat in ako se je slučajno prezrlo kako ime, naj se nam sporoči, da to popravimo, ker se v teh dnevih naše velike žalosti nismo marsikaj zavedali vsled žalosti in potrtosti. Še enkrat vsem najprisrčnejša zahvala za vse.

Tebi draga soproga in ljubljena mati, pa želimo večni mir in pokoj! Dobro se zavedamo kaj smo imeli v Tebi in to da smo zgubili Tebe je za vse nas nenadomestljiva zguba. Ti si živela za nas in za nas si se izživela. Spavaj draga soproga in mati v Bogu od truda, težav in trpljenja, ki Ti ga je nalagalo življenje, dokler se ne snidemo tam gori nad zvezdami, kakor nam govori sv. Križ.

Zvon — je zbudil se v zvoniku,
Ko si večno Ti zaspala.
Pod večnim solncem ni ga veka,
Pod milim nebom ni človeka,
Da Tvojih naukov zbriše sled:
Odmev je božjih nam besed.
Kristus Tvoje bo vstajenje,
Ko zacvete večni vrt.

Žalujoči ostali:

MARTIN KREMESEC, soprog; JOHN in LOUIS, sinova; MARY, ANNIE in MOLLY, hčere.

Chicago, Ill. dne 18. junija 1934.

ZAMETENE STOPINJE

Spisal HENRY BORDEAUX *Prevela* KRISTA HAFNER

"Tako! Se sedaj še bojiš?"

"Ne! Ker ste Vi pri meni."

"Tudi ne, če bi ti rekel, da spustiš mojo roko? . . ."

In Silvija je stala tik prepada; ni se genila niti ni z očmi trenila. Malo se je tresla, toda kaj zato! Razumela je, da gre za resno stvar, ki je pač vredna, da ne kriči, da ne zbeži. Ni vedela, da je bila v tem hipu ko njena rajna mati.

Oče jo je odnesel na rokah, Mark Romenay in Julka pa sta ploskala.

"Zelo si pogumna."

Obrnil se je h gospodični Waldheimovi in trdo dostavil:

"Kaj niste tega vedeli? Ničesar ne razumete."

Po tem prizoru je zavelo nekaj hladnega v družbi. Niso malicali na travi, ampak so se takoj vrnili. Ob povratku Mihael Monestier in Irma Waldheim nista bila več zaročenca. Ena kretnja je zadostovala, da sta spoznala, kaj sta drug drugemu: tujca.

* * *

Julko je ta dogodek razburil in ko so prišli domov, je takoj pripovedovala materi:

"Silvin očka je natepel zlobno Nemko, ki je hotela vreči Silvo v prepad."

Mark je popravil povest in potem je prišel čas, da odide. V pričakovanju sladkosti je mineval dan kakor eden od onih jesenskih, ko čakamo od ure do ure, da bo solnce posijalo skozi oblake, ki pokrivajo nebo, pa se znoči, preden se je solnce prikazalo.

"Kdaj zopet pridete?" je boječe vprašala Tereza.

Ah! Če bi bila rekla: "Zakaj že odhajate?" Toda ni ga skušala pridržati. Odslej se je ko krščenica podvrgla bodočnosti.

"Ne vem še, kdaj se vrnem. Prav kmalu, seveda!"

"In kaj nameravate z nama?"

Ob tem preprostem vprašanju je čutila, da ji je rdečica zalila obraz prav do ušes. Tako rada bi bila vedela, kdaj se bo zopet vrnila na svoj dom. Doslej se ji je zdela njena usoda neodločena.

"Nu, da!" je razlagal Mark. "Nekaj časa ostaneta lahko še tu."

"Pripravljena sem na pot."

"Ko bo nastopilo slabo vreme, se bosta vrnili v Pariz."

"V Pariz!' je nežno zašepetala.

"Da! Mati Vam bo delala druščino za čas moje odsotnosti."

"Torej boste odšli z doma?"

"Zimo bom preživel v Rusiji."

"In me ne boste vzeli s seboj?"

"Pomislite vendar, Tereza! Zima je tam prehuda."

"Oh!"

Ni skušala ugovarjati, toda zdaj je vendar doumela, česar si doslej ni hotela priznati: da je bilo odpuščenje na Svetem Bernardu le mrtva črka. In kakor po tovariševi smrti na ledeniku Proz je tudi zdaj občutila grozno, neskončno samoto. Strastno je poklicala Julko, ki se je igrala na balkonu, in jo pritisnila k sebi, kakor bi se bala, da ji je ne bi kdo vzel. Njen krik mu je šel do mozga. Komaj je izpustila hčerko, že jo je vzel Mark v naročje in je na njenih svežih licih iskal Terezine poljube.

V skupni zbeganosti sta begala za živo, trajno vezjo svoje nekdanje ljubezni.

* * *

En sam otrok je zadoščal, da je razdrl zaroko Mihaela Monestierja. Bo li Julka zadosti močna, da premaga v njunih srcih spomin, ki ju loči? . . .

V.

Waldheimovi so zapustili hotel drugi dan po prepiru na Jamanu.

Mihael Monestier je gledal skozi okno lepo Irmo, ko je odhajala. Upal je, da se bo na vrtu obrnila, in morda bi ga bilo to omehčalo. Toda plemenski ponos tega ni dovolil. Kmalu nato se je vlak odpeljal: vse je bilo končano, tako hitro in tako hudo.

Takoj je šel trkat na vrata gospe Romenayeve in razburjen ji je govoril o Silvini materi, ki jo je tako zgodaj izgubil in za katero ne bo nikoli več iskal nadomestila. Nova bolečina mu je odprla staro rano v srcu, in ker ga je zaročenka zapustila, je zopet živeje občutil bližino svoje mrtve žene in goreče je mislil nanjo. Tereza ga je obzirno skušala pomiriti, in tako se je navadil, da je prihajal k njej, kadar je bil žalosten, in ji je vse zaupal. Slednjič je razumel — čas napravi vse —, kakšno Kalvarijo je prehodila, in sladko mu je bilo, da je svoje ljubezenske bolečine zaupal ženi, ki je toliko trpela zaradi ljubezni. Ona sama se je bila privadila njegovim čustvenim izbruhom in brez previdnosti se je ozirala nazaj v preteklost, kakor se je Julka igrala s tem, da se je sklanjala nad breznom: nihče pa ji ni nudil roke, ker Marka ni bilo pri njej. Nikoli si ni upala omeniti lastne žaloigre, toda ta molk je večkrat postajal nevaren. In medtem, ko ji je oni pel kar litanije o svoji žalosti, se ji je zdelo, da sliši iz dalje himno Andreja Noransa kakor prepovedano godbo. Ko je ostala sama, se je obtoževala svojih slabosti. Tako so jo polagoma čustva premagala in ji zavajala nedoločne misli, bojevala se je sredi nasprotujočih si sil. Želela si je miru, hrepenela je po počitku na svojem domu; radi nežne zaupnosti enega samega moža pa je bila vsa zbegana. Oh, zakaj ni tu njega, ki ga čaka, od katerega pričakuje pomoči, ki jo je prejel ranjeno in vso trepetajočo v objem smrti? . . .

* * *

Še nekaj je zvišalo njeno razburjenost, njeno bolest. Nekega dne se je pripeljal iz Oberlanda voz in izložil v Cauxu Edmunda de Baulaine in Maneto Durban. Nič nista bila podobna potnikoma, pač pa dvema ubežnikoma, ki sta v naglici spravila svoje stvari skupaj. Pravkar sta bila v Avantsu, ko se je Manetin mož pripeljal tja z vso družino. Kakšno svidenje v tem gorskem hotelu. Takoj sta se odločila, da ubežita. Caux ni oddaljen; zato sta sklenila, da se nastanita tam. Caux je razsežen in brezbarven; tam se vsakdo lahko skrije. In v hipu, ko sta odhajala, je nesrečnica opazila svojega odraslega, cvetočega in veselega sina, ki je stal komaj nekaj korakov proč od nje, jo gledal in je ni spoznal.

Sama pred seboj in zlasti še pred ljudstvom sta igrala veseloigro ljubezni. Kadar pa sta bila ločena, je bil vsakdo izmed njiju naveličan in se mu je ta ljubezen skoraj zastudila. Tereza je srečala mlado ženo na hodniku in presenetila jo je njena utrujena hoja in drobni, brezbrižni obraz.

Prejšnje čase jo je bila spoznala v družbi, vendar pa ni občevala z njo. Dobro se je še spominjala, kakšno pohujšanje je nastalo ob njenem begu: "Kako? Da je mala Maneta tako zaljubljena? — Kdo bi si bil kaj takega mislil! — Kakšna domišljavost! — Čemu neki te dogodivščine, ko pa se v Parizu lahko vse mirno in udobno reši! — In jaz sem mislil, kako je njen mož uslužen! — Boste videli,, da jo bo sprejel nazaj.

(Dalje prih.)

Andrej Tomec:

DODATEK K 'MISLIM K RAZPRAVI'

priobčene v št. 81—86 A. S.

(Konec.)

Če je taka mladina za narodnost izgubljena, naj bo, saj ne bo zgubljena za vero in versko se naj izobrazi, versko vzgoji v jeziku, katerega mladina razume ali bolje razume. Če človek obleko zgubi, je še sreča, da si vsaj življenje reši. Ali naj bi človek radi obleke življenje zgubil? Ali naj radi narodnosti pa človek ostane brez vere? **Boljše je biti veren katoličan, kakor pa brezveren Slovenec.**

Seveda duhovščina ne odobrava potujčevanja slovenske mladine od strani nje lastnih staršev, toda ko pa je mladina nevešča slovenskega jezika, jo morajo duhovniki poučevati v verskih resnicah v angleškem jeziku in morajo rabiti v slovenskih cerkvah poleg slovenščine tudi angleščino. Saj tudi katoliška cerkev sprejema v svoje naročje nezakonske otroke, pa s tem ni rečeno, da Cerkev odobrava porode otrok izven zakona.

So pa poleg tega tudi slovenske cerkve, v katere zahajajo tujci, ki našega jezika ne razumejo, ali vsaj ne tako, kot angleškega, kot n. pr. je slovenska cerkev sv.Terezije v Johnstownu, Pa.

V to cerkev zahajajo ljudje vseh narodnosti v Johnstownu, posebno Slovani, in naravno je, da se jim mora postreči v dušnem oziru v dveh jezikih, v slovenskem in angleškem. Vendar pa mora, kakor v tej cerkvi, tako tudi v vsaki drugi slovenski cerkvi prevladovati **pravi slovenski značaj,** da je cerkev kljub rabi angleščine v njej še vedno prava slovenska cerkev, pa magari če bi veliko več spadalo v njo tujcev kot Slovencev.

Če Slovenci ustanovijo župnijo in postavijo cerkev, morajo biti tujci le gostje nje, a ne gospodarji. In voditelj župnije, župnik, je v prvi vrsti poklican skrbeti za Slovence, za Slovence je v prvi vrsti odgovoren in mu mora biti za enega Slovenca več kot za pet tujcev, kakor je tudi drugim za enega svojih več, kot za pet Slovencev.

Čul sem o nekem incidentu v neki slovenski župniji, ki je nastal med župnikom in med nekaterimi njegovimi za župnijo, vero in narodnost najbolj vnetimi župljani, radi narodnosti ozir. angleščine in tujcev v slovenski cerkvi. Ne gre tu za to, kdo je imel pri tem prav, ali župnik ali farani, ali morda vsak nekaj. Resnica pa je, da niso vselej in povsod samo ljudje krivi, da pride med njim in farani do nesporazuma, če še ne do kaj hujšega. Seveda je resnica, da kot vsakdo, tako tudi duhovniki bolj razumejo svoj posel, kakor drugi ljudje. Toda druga resnica je pa tudi, da ljudje bolj razumejo in poznajo ljudi in njih težnje, njihove misli in mnenje, kot duhovniki, in so bolj informirani o vsem, kaj se med ljudmi godi in kaj ljudem ugaja in kaj ne, s čim so zadovoljni in s čim ne, kakor pa duhovniki, ker se pred njimi ljudje tako ne razodenejo, kakor se med seboj, ko si med seboj vse eden drugemu povedo in zaupajo.

Zato pa je zelo slabo, če ne vlada med duhovnikom in ljudmi prijateljstvo in medsebojno zaupanje in sloga. To je usodno za župnijo in versko življenje v njej in to boli versko in narodno čuteče srce.

Kar pa je v eni župniji mogoče, to je mogoče tudi v drugi župniji. In to, da bi po naših slovenskih župnijah do kaj takega ne prišlo, da bi duhovniki in farani se med seboj sporazumeli v vsem in eden drugemu svoje stališče pojasnili, je mene nagnilo, da sem zopet prijel za pero in se ponovno oglasil k "Razpravi", da javno povem, kaj je slabo za našo narodno in versko stvar obenem in kako bi se dalo temu odpomoči.

Da se en skupni element, katerega tvorimo mi katoličani in duhovniki, nikdar ne razcepi v dva elementa ali tabora, zato mora biti nas vseh največja skrb. Naj le ljudje pazijo na red v župniji in pri cerkvi in pravilno ravnanje, in s tem pomagajo župniku, — kje pa naj pričakujemo in zahtevamo reda in pravilnega ravnanja, če ne v župniji in pri cerkvi?

Kadar pa gre za kako veliko reč, radi katere se ne more in ne sme molčati, v takem slučaju pa naj bo duhovnik, naj bo župnik prva oseba, kateri se naj vsakdo pritoži, pove svoje misli, svoje skrbi, razodene, kaj ga teži, o čem dvomi, da bi bilo tako prav, pove svoje mnenje, svojo sodbo, in se z njim najprej posvetuje. Kajti večkrat se zgodi, da so le navidezni vzroki, pa povzročajo razburjenje.

Duhovniki naj bi bili pa tudi prijazni, potrpežljivi do onih, ki se za kaj pri njih pritožijo v prilog dobre stvari, pa če bi tudi bili v zmoti — oni vendarle mislijo, da imajo prav. Saj bi vsak duhovnik moral biti le vesel, če vidi, da se ljudje brigajo ne le za to, kar je pravo, temveč za vse, kar za pravo smatrajo, kajti komur ni mar za vse, kar smatra za prav, mu ni tudi mar za to, kar je tudi v resnici prav. Kdor je vnet za dobro in pravo, je zmeraj vnet za dobro in pravo tudi takrat, ko je v zmoti. Da se pa človek moti, je pa pripisovati le nesreči in okolnosti, a ne namenu človeka, kateri se moti. Če bi pa vedeli, kdaj se motimo, bi se sploh ne motili. Ali je oni kriv samomora, ki v veri in prepričanju, da pije zdravilo, pa po pomoti in po nesreči izpije strup, ki ga umori? Pač pa greši oni, ki ima samomorilni namen in misleč, da pije strup, pa pije, kar ni strup in se ne zastrupi in ne umori. Duhovniki, ali ni bolje, da vam povemo svoje misli in mnenje, dvome, skrbi, načrte in vi pa nam, da se tako sporazumemo, zbližamo in zedinimo, kot pa, da bi živeli v dvomih, v nevolji, nejasnosti, v sumničenju, v napačni sodbi eden drugega?

Vsaka žalitev narodnega čuta od strani cerkve in duhovnikov, bi, če bi se zgodila, dvakrat, trikrat hujše bolela, in duhovniki, ki morajo že po svojem stanu biti vsem vse, morejo človeku vsekati rano, katera se nikdar ne zaceli in mu utegnejo vzeti vso moč, voljo in veselje do dela in žrtev za dobro stvar, mu omajati spoštovanje in zaupanje do duhovnikov, mu omajati vero, če nima posebno trdne in ga sploh odbiti od cerkve. Srce ni igrača.— Je že tako, da za žalitev in krivico od drugih ljudi, posebno od brezvercev, se še zmenimo ne, med tem, ko, če pride od strani duhovnika, pa zelo skeli.

Kot sredstvo in pripomoček k daljni ohranitvi našega jezika v Ameriki, bi bila tudi gojitev narodne zavesti potom mladinskih pevskih zborov, gledaliških predstav in potom slovenskih filmov, n. pr. onih Mr. A. Grdine, potom katerih bi slovenska mladina spoznala in vzljubila našo lepo slovensko domovino in z njo vred lepi naš materni jezik.

Ko pa kljub vsemu našega slovenskega jezika ne moremo v Ameriki trajno ohraniti, moremo pa trajno ohraniti drugo našo še dražjo svetinjo, sv. vero. Zato pa skrbimo za ta naš prvi najdražji zaklad, naše največje bogastvo, da tega ohranimo; temu pa ne preti pogin kot naši narodnosti. Sv. vera ima bodočnost, bo ostala vse dni do konca sveta po vsem svetu.

In ta sv. vera naj nas, kakor v vseh drugih bridkostih življenja, zasebnih in skupnih, tolaži in krepi tudi v bridkosti radi zgube in smrti našega tako dragega in milega nam slovenskega jezika. Potem naj nas tolaži misel, da bo zadnja slovenska beseda, ki se bo še čula v Ameriki, izzvenela v slavo Stvarnika, brez katerega volje se nič ne zgodi in tako tudi ne konca slovenskega jezika ne bo brez njegove volje. Zato se, kakor v vsem drugem, tako tudi v bridkosti radi smrti naše narodnosti vdajmo v voljo božjo. Storimo pa obenem vse, kolikor in dokler je v naši moči za podaljšanje življenja naše narodnosti. Kar pa ne moremo storiti ozir. preprečiti, to pa prepustimo Bogu. Veselimo se pa še našega narodnega življenja zdaj, dokler ga še imamo. Veseli bodimo tembolj, ker se nam pa smrti druge naše še dražje svetinje, sv. vere, ni treba bati.

Dokler pa le moremo, obdržimo, ohranimo našo slovenščino, saj za angleščino bo še veliko časa, za slovenščino pa malo, malo.

Naj ne bo naše geslo: Vse za vero, tudi ne: Vse za narodnost — temveč naše geslo bodi: **Vse za vero in narodnost!**

—o—

TELEFON ZA LJUDI, KI LJUBIJO UDOBNOST

Angleški tehniki so iznašli telefon, ki podpira lenobo. Oseba, ki govori po telefonu, lahko mirno sedi v svojem naslanjaču, ki je oddaljen od aparata do dva metra. Zvočnik skrbi za to, da se govori dobro slišijo. Novi telefon se izdeluje že v množinah in pride kmalu na trg.

—o—

ŠIRITE "AMER. SLOVENCA"!

Novi zemljevid Jugoslavije

razdeljen v banovine, nove politične pokrajine Jugoslavije, je izšel in smo ravnokar prejeli novo pošiljatev in ga imamo zopet v zalogi. Vsem onim, ki so zadnje čase istega naročili, ga bodo te dni prejeli po pošti.

—Novi zemljevid je interesanten zlasti za one, ki ne poznajo nove razdelitve Jugoslavije v banovine. Ta v barve tiskan zemljevid pokaže vse to. Kdor ga želi, si ga naj naroči. STANE S POŠTNINO 30c, in se naroča od

Knjigarna Amer. Slovenec
1849 West Cermak Road, Chicago, Ill.

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

Jacob Gerend Furniture Co.
704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wis.
Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.
Telefon: 85 — Res. 4080-W

"Dnevi v Bogu"

je ime zelo primerni molitveni knjižici žepne oblike. — Ta knjižica ima za vsak dan v letu primerno kratko molitev, s katero se Bogu vdane duše priporočajo Milosti Božji vsaki dan. — Eno minuto, dve, vzame, da prečitaš kratko dnevno priporočilno molitev. — To je knjižica za stare in mlade in vsak jo je vesel, ki jo dobi v roke. — Nabavite si jo tudi vi čimpreje, ker veseli jo bote tudi vi. Knjižica stane lepo vezana v platno:

Zlata obreza, lepo vezana $1.25
Rudeča ali plava obreza 85c

Naročilom priložite potrebni znesek in pošljite na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. 22nd STREET CHICAGO, ILL.

V uradu "Amer. Slovenca"

—lahko kupite Money Ordre od American Express Company;

—lahko pošljete denar v stari kraj po dnevnem kurzu;

—lahko plačate vaše račune za luč in plin;

—lahko dobite raznovrstne informacije kot:

—o potovanju v stari kraj, ali kamorkoli, in

—o dobavi povratnega dovoljenja za priti nazaj iz starega kraja;

—o dobavi potnih listov, bodisi jugoslovanskih ali ameriških;

—izdelujemo vsa notarska dela za tu in stari kraj,

Se priporočamo!

kakor tudi prestave na slovenski in angleški jezik

Amerikanski Slovenec
1849 WEST 22nd ST., CHICAGO, ILL.

Lepe tiskovine

Izdelujemo

napravijo na vsakogar najboljši utis. -- Naša tiskarna izdeluje že 15 let tiskovine vseh vrst, za trgovce, društva in jednote.

lepe lične vizitke, pisemski papir, kuverte, vse vrste društvene vplačilne knjižice in sploh vse tiskovine, ki si jih kdo želi.

Kadarkoli naročate tiskovine vprašajte tudi nas za cene, predno oddaste naročilo drugam.

TISKARNA
Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois